

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.291/2016/10.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Kónya István a tanács elnöke
Dr. Varga Zoltán előadó bíró
Dr. Márki Zoltán bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2017. január 30.
Az ügy tárgya: sikkasztás büntette
Terhelt(ek): I. rendű
II. rendű

Első fok: Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság, 3.B.XV.478/2014/21., ítélet, tárgyalás, 2015. november 12.
Másodfok: Fővárosi Törvényszék, 31.Bf.XV.12.920/2015/8., ítélet, nyilvános ülés 2016. június 14.

Az indítvány előterjesztője: I. és II. rendű terhelt védője útján

Az indítvány iránya: terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 3.B.XV.478/2014/21. számú és a Fővárosi Törvényszék 31.Bf.XV.12.920/2015/8. számú ítéletét I. rendű és II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság a 2015. november 12-én kelt 3.B.XV.478/2014/21. számú és a Fővárosi Törvényszék a 2016. június 14-én jogerős 31.Bf.XV.12.920/2015/8. számú ítéletével I. rendű és II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki a Btk. 375. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő tártstettesként elkövetett információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntetében, és ezért az I. rendű terheltet 1 év börtönben végrehajtandó - 2 év próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztésre, míg a II. rendű terheltet 1 év 6 hónap börtönben végrehajtandó - 3 év próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztésre ítélte.

II.

- [2] A jogerős ítélet ellen az I. és II. rendű terhelt védőjük útján a Be. 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjára hivatkozással nyújtott be felülvizsgálati indítványt.
- [3] A felülvizsgálati indítvány elsődlegesen a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján az I. és II. rendű terhelt felmentését indítványozza azzal az indokolással, hogy a terheltek bűnösségének megállapítása a büntető anyagi jogszabályok megsértésével történt, másrészt a cselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, másodlagosan a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés miatt, a törvényes vád hiányára figyelemmel az eljárás megszüntetését, harmadsorban a megtámadott határozat hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta.
- [4] A felülvizsgálati indítvány szerint az elsőfokú ítélet minősítése is törvénysértő volt, mert az egyik tényállási elem, a rábízás nem volt megállapítható, másrészt a másodfokú bíróság - aki egyébként ezt helyesen felismerte - ugyancsak tévesen minősítette a cselekményt, mert a Btk. 375. §-ban rögzített bűncselekmény védett jogi tárgya maga az informatikai rendszer, és ezt a bűncselekményt ennek kijátszásával lehet elkövetni, erről pedig a történeti tényállás szerint szó sem lehetett.
- [5] A felülvizsgálati indítvány arra is hivatkozott, hogy a Legfelsőbb Bíróság törvényes váddal kapcsolatos kollégiumi véleményében írtakkal szemben a bíróság a Be. 267. § (1) bekezdés k) pontjával ellentétben a vád képviselőjét sem kereste meg és az eljárást sem szüntette meg.
- [6] Az I. és II. rendű terhelt szerint az alapügyben eljáró bíróságok nem vették figyelembe a becsatolt hanganyagon elhangzottakat, miszerint az idős hölgynek semmiféle tudomása nem volt arról, hogy általa eljárások lettek megindítva a terheltekkel szemben.
- [7] Hivatkoznak arra is, hogy az N. F-né javára szóló végrendelet tartalmilag inkább „egyfajta meghagyás” volt, és ezzel kapcsolatosan részletesen ismertetik a tanú vallomását a végrendelet aláírásával kapcsolatosan.
- [8] Álláspontjuk szerint a N. F-né javára szóló végrendelet hamis, azt nem a végrendelkező írta, azonban a bíróságok az ezzel kapcsolatos szakértői vizsgálat elrendelésére vonatkozó bizonyítási indítványaikat elutasították.
- [9] Amennyiben esetlegesen nem hamis, akkor viszont érvénytelen, így életbe lép a II. rendű terhelt javára szóló végrendelet.
- [10] A felülvizsgálati indítvány szerint a másodfokú bíróság súlyos eljárási szabálysértést követett el, amikor a vádhoz kötöttség elvét és a tettazonosság szükségességét figyelmen kívül hagyva, a vádhatóság felhívása nélkül önhatalmulag változtatta meg a cselekmény minősítését, így a terheltek el lettek zárva attól, hogy a vádat megismerjék.
- [11] Erre figyelemmel indítványozták, hogy a Kúria nyilvános ülésen vizsgálja felül a megtámadott határozatokat.
- [12] A Legfőbb Ügyészség a BF.1269/2016/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartva a megtámadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta.
- [13] Ugyanakkor az ügyészség is észrevételezte, hogy a másodfokú bíróság tévedett, amikor a terheltek cselekményének minősítését megváltoztatta, és eljárási szabálysértést is elkövetett, amikor a megváltozott minősítésre figyelemmel nem vizsgálta az illetékességi szabályokat, azonban az elsőfokú bíróság helyes és törvényes minősítésére figyelemmel nem valósult meg feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés.
- [14] A Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében az I. és a II. rendű terhelt megismételte, hogy a másodfokú bíróság törvényt sértett, amikor a Be. 267. § (1) bekezdés k) pontjában írtakra figyelemmel az ügyész megkeresése nélkül, önkényesen változtatta meg a cselekmény minősítését, holott ezt a Kúria 1/2007. BK véleménye is előírja.

III.

- [15] A felülvizsgálati indítvány a tényállást támadó részében törvényben kizárt, ugyanis a Be. 423. § (1) bekezdése szerint a bíróság által megállapított tényállás sem közvetlenül, sem közvetve a bizonyítékok mérlegelésén keresztül nem támadható.
- [16] A felülvizsgálati indítvány olyan végrendeletekre, és azzal kapcsolatos tanúvallomásokra hivatkozik, amelyek a bíróság által megállapított tényállásban még csak érintőlegesen sem szerepelnek, sőt a másodfokú bíróság az ezek valóságával kapcsolatos bizonyítási indítványokat, mint szükségtelent el is utasította, következésképpen mindez felülvizsgálat alapját sem képezheti.
- [17] Az tehát, hogy ezen végrendelet készítésének melyek voltak a körülményei, érvényes vagy érvénytelen, illetve melyik hamis, már az alapeljárás során sem képezte vizsgálat tárgyát, következésképpen a felülvizsgálat szempontjából e körülmények érdektelenek, ugyanis bizonyításra nincs törvényes lehetőség.
- [18] A felülvizsgálati indítvány a továbbiakban a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság eljárási szabálysértést követett el, amikor az ügyesség megkeresése nélkül változtatta meg az elsőfokú bíróság minősítését.
- [19] Ez a hivatkozás azonban alaptalan, ugyanis a Kúria számos eseti döntésében rámutatott, hogy nem értékelhető a törvényes vád hiányaként és a vádon túlterjeszkedésként az, ha a bíróság egy bűncselekmény törvényi tényállását megvalósító elkövetési magatartás kapcsán a tettazonosság keretei között eltér mind a vád, mind az elsőfokú bíróság minősítésétől, ugyanis a másodfokú bíróságot csupán az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás köti a felülbírálat során.
- [20] A vádelv ugyanis nem jelent minden részletre, így a minősítésre is kiterjedő szükségszerű azonosságot, annál is inkább, miután a bíróság nincs kötve a vádbeli minősítéshez, s az eltérő minősítéshez nem szükséges az ügyészi nyilatkozat beszerzése sem.
- [21] A másodfokú bíróság változatlan tényállás mellett döntött úgy, hogy a cselekmény minősítését megváltoztatja, így annak helyes vagy esetleg téves volta a vád törvényességét illetően érdektelen.
- [22] Alapvetően téves a felülvizsgálati indítványnak és az ügyészi átiratra tett észrevételnek a Be. 267. § (1) bekezdés k) pontjára, illetve az 1/2007. BK véleményre hivatkozása.
- [23] A Be. 267. § (1) bekezdés k) pontja szerint a bíróság az eljárást megszünteti, ha a vádirat nem felel meg a 217. § (3) bekezdésében foglaltaknak, és az ügyész nem tett eleget a 268. § (1) bekezdése szerinti megkeresésben foglaltaknak.
- [24] A Be. 217. § (3) bekezdés c) pontja szerint nem felel meg a törvényes vád követelményének, ha a vádirat nem tartalmazza a vád tárgyává tett cselekménynek a Btk. szerinti minősítését.
- [25] A Budapesti IV. és XV. Kerületi Ügyészség B.XV.5822/2012/15-I. számú vádirata a vád tárgyává tett cselekmény jogi minősítését tartalmazta, ugyanis a 2. oldal IV. bekezdése rögzítette, hogy az ügyészség a terhelteket a 2012. évi C. törvény (Btk.) 372. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntettével vádolta, vagyis a vád megfelelt a Be. 217. § (3) bekezdésében írt valamennyi törvényes feltételnek, így a Be. 267. § (1) bekezdés k) pontjának alkalmazására fogalmilag nem kerülhetett sor. A többször is hivatkozott 1/2007. BK vélemény A/I/3. b) pontja pedig világosan leszögezi, hogy a Be. 2. § (4) bekezdése alapján a bíróság nincs kötve a vád tárgyává tett cselekmény - vádló által indítványozott - Btk. szerinti jogi minősítéséhez, attól belátása szerint eltérhet.
- [26] A Kúria a felülvizsgálati indítvány ezen hivatkozását elbírálván megállapította, hogy az alapügyben eljáró bíróságok nem követték el a Be. 373. § (1) bekezdés I. c) pontjában írt eljárási szabálysértést, következésképpen ez okból a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezésére sem kerülhet sor.
- [27] Végül a felülvizsgálati indítvány arra is hivatkozott, hogy a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel a cselekmény törvénysértő minősítése miatt a bíróságok törvénysértő büntetést szabtak ki.
- [28] Hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság a minősítés során abban tévedett, hogy nem vette

figyelembe, hogy nem volt rábízás, e nélkül pedig a cselekmény sikkasztásnak nem minősülhet, a másodfokú bíróság viszont ezt ugyan felismerte, de nem vette figyelembe, hogy a Btk. 375. § (1) és (2) bekezdés a) pontja szerinti bűncselekménynek a védett jogi tárgya maga az informatikai rendszer, az elkövetési magatartás pedig az informatikai rendszer kijátszása, amelyről jelen ügyben szó sem lehetett.

- [29] A felülvizsgálati indítvány ezen utóbbi megállapítása részben megalapozott, ugyanis egyetértve a Legfőbb Ügyészség ezzel kapcsolatos álláspontjával a másodfokú bíróság valóban tévesen minősítette a terheltek cselekményét a Btk. 375. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás bűntettének.
- [30] Az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás elkövethető adatbevitellel, adat módosításával, törlésével, hozzáférhetetlenné tételével, de bármely olyan más művelet végzésével, amely az információs rendszer működését befolyásolja. A törvény szerint az információs rendszer bármilyen jogosulatlan befolyásolása büntetendő, ha az kárt okoz, a kárt pedig az információs rendszer jogtalan befolyásolása okozza.
- [31] Jelen esetben a terheltek a bank internetes felületén hajtottak végre pénzügyi műveleteket, vagyis a pénzügyintézzel megkötött NET számlacsomagnak, illetve az internetbanki szerződésben foglaltaknak megfelelően, rendeltetésszerűen vették igénybe a számítógépes rendszert.
- [32] Az irányadó tényállás szerint az információs rendszerbe nem történt adatbevitel, az abban kezelt adat megváltoztatására nem került sor, adatot nem töröltek, nem tettek hozzáférhetetlenné, és nem végeztek egyéb olyan műveletet, amely az információs rendszer működését befolyásolta volna, következésképpen nem ezzel, hanem a sértett pénzének eltulajdonításával okoztak kárt, vagyis a számítógépes rendszer nem a tárgya, hanem eszköze volt a bűncselekmény elkövetésének.
- [33] Ugyanakkor téves az a hivatkozás, hogy nem történt rábízás, mivel a folyószámlán elhelyezett pénz a sértett tulajdona volt, következésképpen a terheltek számára idegen dolog, és az I. rendű terhelt rendelkezésre jogosult meghatalmazottként történt megjelölése egyben rábízást is jelentett (*longa manu traditio*).
- [34] Mindazonáltal a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szerinti felülvizsgálatra nem kerülhet sor, ugyanis a cselekmény törvénysértő minősítése nem eredményezte törvénysértő büntetés kiszabását, mivel a helyes minősítés szerinti sikkasztás és a másodfokú bíróság által minősített bűncselekmény büntetési tétele azonos, 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztés, következésképpen a terheltekkel szemben kiszabott, próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés mindkét büntetési tételkeret szerint törvényes.
- [35] A felülvizsgálat keretében a jogerős határozatban megállapított büntetés önmagában nem, hanem csak akkor támadható, ha a cselekmény törvénysértő minősítése vagy más anyagi jogszabály sérelme miatt szabtak ki törvénysértő büntetést vagy alkalmaztak törvénysértő intézkedést. A büntetés törvényessége kérdésében csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neve és mértéke a törvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik, amelyre jelen ügyben a fentiek szerint nem került sor.
- [36] Mindezekre figyelemmel a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyet, és a Be. 424. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen eljárva, a Be. 426. § alapján a megtámadott határozatot hatályában fenntartotta.

IV.

- [37] A fellebbezés és a felülvizsgálat kizártságára, valamint az indítvány megismétlésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 3. § (4) bekezdésén, illetve a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontján, továbbá a Be. 418. § (3) bekezdésén, valamint a Be. 421. § (2) és (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2017. január 30.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző